

PRESSMEDDELANDE: UMEÅ STUDENTKÅR JO-ANMÄLER UTBILDNINGSDEPARTEMENTET

Umeå studentkår har den 24 november anmält Regeringskansliet (utbildningsdepartementet) till Justitieombudsmannen, JO, för att de tillämnar en praxis som enligt Umeå studentkår inte är förenlig med offentlighetsprincipen och som undanhåller offentliga handlingar från allmänheten.

Utbildningsdepartementet sickade den 28 mars i år ut ett förslag till förändring av 6 kap. 18 § högskoleförordningen (1990:100), avseende betygssystem för VFU-kurser i lärarutbildningen. Förslaget skickades till en rad universitet och högskolor, bland annat Umeå universitet. Dessa ombads att inkomma med synpunkter på förslaget till departementet.

Umeå studentkår vände sig, vid ett senare tillfälle, till utbildningsdepartementet och begärde med stöd av bestämmelserna om allmänna handlingars offentlighet, som återfinns tryckfrihetsförordningen, att få ta del av de svar med synpunkter som inkommit till utbildningsdepartementet med anledning av förslaget. Utbildningsdepartementet avslog Umeå studentkårs begäran med motiveringen att svaren inte är allmänna handlingar utifrån en undantagsbestämmelse i tryckfrihetsförordningen avseende myndigheters utkast till beslut.

Umeå studentkårs anser dock, med stöd av ett tidigare ställningstagande från regeringsrätten, att undantagsbestämmelsen inte är tillämplig på de svar utbildningsdepartementet har tagit emot – att svaren ska anses som allmänna handlingar och lämnas ut vid begäran, och överklagade därför beslutet till regeringen. Regeringen har nu bedömt att man med den praxis Regeringskansliet antagit inte anser att de handlingar Umeå studentkår begär är allmänna.

För att Umeå studentkår ska kunna utföra sitt uppdrag¹, har studentkåren ett intresse av att delta vid de sammanhang på Umeå universitet där vissa förslag från departementet diskuteras – det vill säga att påverka universitetet i syfte att lyfta studenternas perspektiv redan i beredningsprocessen av ett förslag. För att kunna göra detta så är Umeå studentkår delaktig i det reguljära remissförfarandet, men studentkåren anser att förfarandet som ovan har beskrivits utnyttjas i större utsträckning än vad lagstiftaren initialt ansåg, till den grad att studentkårens möjligheter att utföra sitt uppdrag hotas. Det är också av stort principiellt intresse att värna om offentlighetsprincipen, en av rättsstaten Sveriges viktigaste styrkor. Varje försök att inskränka rättigheten att ta del av myndigheternas förehavanden måste tjäna ett tydligt syfte och ha stöd i lag och rättslig praxis – inte motiveras utifrån de sätt som tjänar myndigheten för tillfället.

¹ 2 kap. 7 § Högskolelagen (1992:1434) säger att: ”Studenterna har rätt att vara representerade när beslut fattas eller beredning sker som har betydelse för utbildningen eller studenternas situation.” Det står vidare att det är studentkårens uppdrag att utse representanter för studenterna. Det har också tolkats som att studentkåren äger rätten att definiera för vilka frågor som ovanstående lagrum är tillämpligt på – med andra ord definiera vilka frågor som rör studenternas situation.

Med anledning av regeringens beslut har Umeå studentkår därmed valt att JO-anmäla Regeringskansliet och utbildningsdepartementet i syfte att utreda ifall de tillämpar en praxis som faller inom dagens lagrum, för att vidare belysa hur undantagsbestämmelsen i tryckfrihetsförordningen ska tolkas.

Umeå studentkårs JO-anmälan finns att läsa i sin helhet genom följande länk:
<http://www.umeastudentkar.se/files/JO.pdf>

Umeå studentkår, genom:

Carl Larsson
Vice kårordförande med ansvar för utbildningsfrågor
Telefon: 070-686 90 16
E-post: utbildning@umeastudentkar.se